

057. Bijbelstudie over MAN EN VROUW - HA'ISH V'HA'ISHA

האישה והאישה

Deel 1: 1 Korinthiërs 11:2-16

In deze Bijbelstudie wil ik twee teksten uit de eerste brief van Sha'ul haShaliach [de apostel Paulus] aan de Korinthiërs onder uw aandacht brengen en nader toelichten: *"Ik prijs het in u, dat gij in alles aan mij gedachtig blijft en aan de overleveringen zo vasthoudt, als ik ze u overgegeven heb. Ik wil echter, dat gij dit weet: het hoofd van iedere man is de Mashiah, het hoofd der vrouw is de man, en het hoofd van de Mashiah is G'd. Iedere man, die bidt of profeteert met gedekten hoofde, doet zijn hoofd schande aan. Maar iedere vrouw, die blootshoofds bidt of profeteert, doet haar hoofd schande aan, want zij staat gelijk met ene, die kaalgeschoren is. Want indien een vrouw zich het hoofd niet dekt, moet zij zich ook maar het haar laten afknippen. Doch indien het een schande is voor een vrouw, als zij zich het haar laat afknippen of zich kaal laat scheren, dan moet zij zich dekken. Want een man moet het hoofd niet dekken: hij is het beeld en de heerlijkheid G'ds, maar de vrouw is de heerlijkheid van de man. Want de man is niet uit de vrouw, maar de vrouw uit de man. De man is immers niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om de man. Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd hebben vanwege de engelen. En toch, in de Eeuwige is evenmin de vrouw zonder man iets, als de man zonder vrouw. Want gelijk de vrouw uit de man is, zo is ook de man door de vrouw; alles is echter uit G'd. Oordeelt zelf: is het voegzaam, dat een vrouw met ongedekten hoofde tot G'd bidt? Leert de natuur zelf u niet, dat, indien een man lang haar draagt, dit een schande voor hem is, doch dat, indien een vrouw lang haar draagt, dit een eer voor haar is? Immers, het haar is haar tot een sluier gegeven. Maar, indien het er iemand om te doen is gelijk te hebben, wij hebben zulk een gewoonte niet, en evenmin de gemeenten G'ds."* (1 Korinthiërs 11:2-16). En verder: *"Zoals in alle gemeenten der heiligen moeten de vrouwen in de gemeenten zwijgen; want het is haar niet vergund te spreken, maar zij moeten ondergeschikt blijven, zoals ook de Tora zegt. En als zij iets willen te weten komen, moeten zij thuis haar mannen om opheldering vragen; want het staat lelijk voor een vrouw te spreken in de gemeente. Of is het Woord G'ds bij u begonnen? Of heeft het alleen u bereikt? Indien iemand meent een profeet of geestelijk mens te zijn, laat hij dan wel weten, dat hetgeen ik u schrijf, een gebod van Adonai is. Maar als iemand hiermede niet rekent, dan wordt met hem niet gerekend."* (1 Korinthiërs 14:34-38). - Ik ben mij er terdege van bewust, dat het onderwerp van deze bijbelstudie bij velen zeer gevoelig ligt en de kans is groot dat niet iedereen mij dit in dank zal afnemen. Daarom wil ik reeds nu - nog voordat ik begin - heel eerlijk toegeven dat, als ik het zelf voor het zeggen had, ik liever een ander onderwerp had gekozen om felle reacties en oplaaierende emoties uit de weg te gaan. Wie in deze moderne tijd namelijk hardop durft te verkondigen het met Sha'ul [Paulus] volstrekt eens te zijn wat betreft zijn uitspraken over de positie van de man en de vrouw in de gemeente, maakt zich niet geliefd bij hen die vinden dat dit soort verzen achterhaald en uit de tijd zijn. In de meeste kerken wordt dit lastige onderwerp derhalve ook angstvallig vermeden in de preek en bijbelstudie en mede als gevolg hiervan is het aantal vrouwelijke dominees en pastors bestendig aan het groeien. Steeds meer christenen worden een prooi van het moderne denken, waarin het onderscheid tussen mannen en vrouwen langzamerhand weggewist wordt. Velen zijn van mening, dat je de teksten over de verschillende posities van de man en de vrouw in de gemeente moet lezen in het kader van de tijd waarin ze geschreven zijn en ze houden ons voor dat wij het nu allemaal heel anders moeten zien, dus meer in overeenstemming met de tijd en de westerse maatschappij waarin wij nu leven. Men zit doorgaans niet te wachten op iemand, die zulke ouderwetse ideeën op na houdt en deze verkondigt als zijnde de wil van G'd. Maar de ouderen onder ons zullen het zich daarentegen nog wel herinneren, dat in de jaren '50 en '60, toen de kerken nog vol zaten, het Woord van G'd in de gemeente nog weerklank en gezag trof. Er heerste nog algemeen het besef dat je voor G'ds Woord moet buigen, ook als het je soms onaangenaam in de oren klinkt. Helaas is dat nu heel anders. Zoals men op de televisie gewoon naar een andere zender "zapt" als een bepaald programma je niet aanstaat, zo gaat men tegenwoordig ook gauw op zoek naar een andere gemeente, als de preek in je eigen kerk je niet aanstaat. Er is voor elk wat wils, en je zal heus wel ergens een gemeente vinden waar datgene verkondigt wordt, wat je zo graag wil horen. Gelukkig doe ik hier niet aan

mee en ik wil met deze bijbelstudie juist iedereen oproepen om je vast te houden aan het betrouwbare Woord van G'd! Als Adonai, de Schepper van hemel en aarde, tot ons spreekt zoals in dit geval door de mond van Sha'ul [Paulus], dan kunnen wij niets beters doen dan ons daar onvoorwaardelijk aan over te geven, ook al zou dat betekenen dat je dingen doet of verkondigt, waarin je de massa niet mee hebt en je tegenstand kan verwachten. Ik heb de Almachtige daarom ook om wijsheid en inzicht gevraagd om deze bijbelstudie volledig naar Zijn wil te kunnen schrijven, als ik dit tenminste écht in opdracht van Hem zou moeten doen, en niet aan de verleiding toe te geven, omwille van de vrede maar te schrijven wat men graag wil lezen. Als antwoord op mijn gebed kreeg ik van de Eeuwige de navolgende tekst: *"Ik betuig u nadrukkelijk voor G'd en Yeshua haMashiach, die levenden en doden zal oordelen, met beroep zowel op Zijn verschijning als op Zijn koningschap: verkondig het woord, dring erop aan, gelegen of ongelegen, wederleg, bestraf en bemoedig met alle lankmoedigheid en onderrichting. Want er komt een tijd, dat de mensen de gezonde leer niet meer zullen verdragen, maar omdat hun gehoor verwend is, naar hun eigen begeerte zich tal van leraars zullen bijeenhalen, dat zij hun oor van de waarheid zullen afkeren en zich naar de verdichtels keren. Blijf jij echter nuchter onder alles, aanvaard het lijden, doe het werk van een evangelist, verricht uw dienst ten volle."* (2 Timotëus 4:1-5). Dat was dus voor mij de bevestiging om deze bijbelstudie inderdaad door te geven, ook al zal het mij niet door iedereen in dank worden afgenomen, want in de wereld om ons heen gaan de dingen immers heel anders dan wat wij zojuist in deze teksten uit de Korinthenbrief hebben gelezen. Wij moeten deze teksten daarom eigenlijk wel nog een keer vers voor vers overlezen om onze gedachten hierover een beetje zuiver te krijgen:

Hoofdstuk 11, vers 2: "Ik prijs het in u, dat gij in alles aan mij gedachtig blijft en aan de overleveringen zo vasthoudt, als ik ze u overgegeven heb."

Sha'ul [Paulus] was blij dat de gelovigen in Korinthe vasthielden aan wat hij hun voorgehouden en voorgeleefd heeft, d.w.z. de overleveringen en het onderwijs van de apostelen, zoals hij hun dat onderwezen heeft. Er was immers toen nog geen B'rit haChadasha [Nieuwe Testament] waarop men terug kon vallen. Toch waren er ook zorgelijke ontwikkelingen, want sommige vrouwen gingen blijkbaar ongesluierd in de gemeente bidden en profeteren, en daar zat een sterke emancipatiedrang achter, die in strijd is met G'ds bedoelingen. Man en vrouw zijn wel volkomen gelijkwaardig, maar daarmee nog niet elkaars gelijken! Ze hebben elk hun eigen plaats en functie. Op die problemen ging Sha'ul hier nader in. Wij letten daarbij op de wijze, waarop hij zijn betoog inleidde. Hij begon met te vermelden wat prijzenswaardig in hen was, want de situatie in de gemeente van Korinthe was beslist niet in elk opzicht slecht. Sha'ul pakte het dus zeer tactisch aan. Als men namelijk moet berispen wat in iemand verkeerd is, zal het goed zijn om eerst dat te prijzen en aan te moedigen wat goed in hem is; want daaruit blijkt dat de berisping geen onwil is en geen lust tot afkeuren, neerhalen en fouten-vinden; en daarom zal het veel meer in goede aarde vallen en tot bezinning en inkeer leiden.

Vers 3: "Ik wil echter, dat gij dit weet: het hoofd van iedere man is de Mashiach, het hoofd der vrouw is de man, en het hoofd van de Mashiach is G'd."

Sha'ul [Paulus] legde hier de basisprincipes uit met betrekking tot de plaats van man en vrouw in de gemeente, maar ook in het huwelijk, om de aanwezige misstanden op te ruimen. Het is goed in vers 3 aan het eind te beginnen: het hoofd van de Mashiach is G'd. Hij was in Zijn verlossingswerk niet gericht op Zichzelf en Zijn eigen eer, maar Hij wilde Zijn Vader gehoorzaam dienen. Als we dan lezen dat de man het hoofd van de vrouw is, dan moeten we derhalve niet denken aan een machtsverhouding. Het gaat hier niet om heersen, maar om dienen; niet om nemen, maar om geven, offeren. In deze verzen maakte Sha'ul gebruik van de verschillende (letterlijke en overdrachtelijke) betekenisnuances van het Griekse woord κεφαλή Kephālē [hoofd], waar ook het Hebreeuwse woord כִּיפָה Kipa [hoofdbedekking] sterk aan doet denken. Zo kan het Griekse woord κεφαλή Kephālē evenals het Hebreeuwse woord ראש Rosh zowel met hoofd als lichaamsdeel alsook met hoofd in rangorde vertaald worden. De man was er éérst en de vrouw is uit hem geschapen, zoals wij in בְּרֵאשִׁית B'reshit [Genesis] 2:21-24 kunnen lezen: *"Toen deed Adonai Elohim een diepe slaap op de mens vallen; en terwijl deze sliep, nam Hij één van zijn ribben en sloot haar plaats toe met vlees. En Adonai Elohim bouwde de rib, die Hij uit de mens genomen had, tot een vrouw, en Hij bracht haar tot de mens. Toen zeide de mens: Dit is nu eindelijk been van mijn gebeente en vlees van mijn vlees; deze zal*

mannin [אִשָּׁה isha] heten, omdat zij uit de man [אִישׁ ish] genomen is. Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen, en zij zullen tot één vlees zijn". - Om deze reden noemde Sha'ul [Paulus] de man het hoofd van de vrouw, in die zin dat de man de eerste in rangorde is, waarmee niet alleen een oorsprongsrelatie is aangegeven, maar ook een gezagsverhouding. Maar het hoofd van de man is Yeshua haMashiach, omdat Hij bij de schepping van de man betrokken was: "En G'd zeide: Laat **Ons** mensen maken naar **Ons** beeld, als **Onze** gelijkenis..." (Gen. 1:26, vgl. Joh. 1:3, Kol. 1:16 en Hebr. 1:2). Yeshua heeft een Naam boven alle naam; en toch in deze hoge waardigheid en in dit gezag heeft Hij een meerdere: Zijn Vader! En gelijk G'd de Vader het Hoofd is van Zijn Zoon Yeshua en Yeshua dat van de man, zo is de man het hoofd van de vrouw; en de vrouw zal in onderwerping zijn en niet aanspraak maken op de plaats van de man en zich die aanmatigen, zoals ook geen enkele man de plaats van Yeshua kan en mag ambiëren. Als wij ons niet houden aan de regels die G'd voor dit leven gesteld heeft, dan lopen de zaken hopeloos in het honderd. Dat geldt voor de gemeente, maar óók voor het huwelijk. In het paradijs ging het al fout. Daarom zegt G'ds Woord: vrouwen, voegt u onder het gezag van uw man, omdat G'd dat wil! Want het huwelijk is een afspiegeling van de verhouding van Yeshua tot Zijn gemeente. Hij is de Bruidegom en wij zijn de bruid. Hij is het Hoofd en wij zijn het lichaam en zoals de gemeente onderdanig is aan haar Hoofd, zo moet de vrouw zich voegen naar haar man. In het goede, wel te verstaan! En tegen de mannen zegt de Bijbel: hebt uw vrouw lief! Yeshua heeft de gemeente, die tegelijkertijd Zijn bruid is, maar ook Zijn Lichaam, zó lief, dat Hij zijn leven voor haar overhad. Naar Zijn voorbeeld moet daarom de gelovige man die zorg en aandacht ook geven aan zijn vrouw. Ze zijn immers één vlees geworden en geen man zal er wel problemen mee hebben om zijn eigen lichaam te voeden en te verzorgen. De liefde van de man tot zijn vrouw komt hierin tot uitdrukking dat hij niet alleen haar lichamelijk, maar ook haar geestelijk welzijn op het oog heeft en aan de hand van G'ds Woord alle moeite zal doen om haar steeds verder te brengen in het geloof in en de liefde tot de G'd van Israël. Zo doet Yeshua ook ten opzichte van Zijn gemeente. Wij lezen hierover in hoofdstuk 5, de verzen 22 t/m 33 van de Efezenbrief: "Vrouwen, weest aan uw man onderdanig als aan de Eeuwige, want de man is het hoofd van zijn vrouw, evenals de Mashiach het hoofd is Zijner gemeente; Hij is het, die Zijn lichaam in stand houdt. Welnu, gelijk de gemeente onderdanig is aan de Mashiach, zo ook de vrouw aan haar man, in alles. Mannen, hebt uw vrouw lief, evenals de Mashiach Zijn gemeente heeft liefgehad en Zich voor haar overgegeven heeft, om haar te heiligen, haar reinigende door het waterbad met het woord, en zo zelf de gemeente voor Zich te plaatsen, stralend, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks, zo dat zij heilig is en onbesmet. Zo zijn ook de mannen verplicht hun vrouw lief te hebben als hun eigen lichaam. Wie zijn eigen vrouw liefheeft, heeft zichzelf lief; want niemand haat ooit zijn eigen vlees, maar hij voedt het en koestert het zoals de Mashiach de gemeente, omdat wij leden zijn van Zijn lichaam. Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vlees zijn. Dit geheimenis is groot, doch ik spreek met het oog op de Mashiach en op de gemeente. Intussen ook gij, laat ieder voor zich zijn eigen vrouw zo liefhebben als zichzelf en de vrouw moet ontzag hebben voor haar man." - Dit is een heel belangrijk aspect van het gelovig huwelijk. Mannen die zich ook zo voor het welzijn van hun vrouw inzetten, vinden G'd aan hun kant en kunnen op zijn zegen rekenen. Het is dus niet zo van: ik ben de baas en jij hebt maar te gehoorzamen, en zeker niet van: ik laat jou niet over mij heen lopen! Maar: dient elkander in de liefde uit eerbied voor Yeshua en G'd zal met u zijn! Helaas heeft de rangorde die vers 3 van 1 Korinthiërs 11 aangeeft, in de wereld om ons heen bijna volledig afgedaan: G'd en Zijn Zoon Yeshua, daar geloofd men niet meer in, en de man als hoofd van de vrouw is voor velen een erg ouderwetse, onjuiste en inmiddels al lang achterhaalde gedachte, die men beter achterwege kan laten. Maar als wij een eerlijke relatie met G'd willen opbouwen en terug willen naar de basis van ons geloof, de Bijbel, dan kunnen wij om de door Sha'ul genoemde rangorde niet omheen! De mens is de beelddrager van G'd en hij is er dan ook toe geroepen om deze rangorde gestalte te geven. In het bidden en profeteren is dat het beste te zien, want bij het bidden richt de mens zich tot G'd en bij het profeteren richt G'd zich tot de mens. Wanneer de man nu in de gemeente hardop bidt of profeteert, moet hij rekening houden met de plaats, die de Eeuwige hem als zichtbaar hoofd in de schepping heeft gegeven en daarom mag hij geen doek of gebedsmantel over het hoofd laten hangen!

Hoofdstuk 11, vers 4: "Iedere man, die bidt of profeteert met gedekten hoofde, doet zijn hoofd schande aan."

Ook hier wisselde Sha'ul de letterlijke en de overdrachtelijke betekenis van het woord κεφαλή kephalē [hoofd] af, omdat hij met het “gedekte hoofd” het lichaamsdeel van de man bedoelde, terwijl het hoofd dat hij hierdoor onteert, Yeshua is. Wij kunnen deze tekst dan ook zó lezen: *“Als een man iets over zijn hoofd laat hangen wanneer hij bidt of uit naam van G'd spreekt, maakt hij zijn hoofd te schande”*, namelijk de Mashiach, die het hoofd van iedere man is, en wel door een handeling, die niet overeenkomstig is met de rang waarin G'd hem geplaatst heeft. Eigenlijk staat er in het Grieks helemaal niet: *“met gedekt hoofd”*, en ook niet: *“op zijn hoofd hebbende”*, maar zoals gezegd: *“iets over het hoofd hebbende”*: κατα κεφαλῆς ἐχῶν kata kephalēs echōn. Deze zinsnede, die men ook kan vertalen met: *“iets hebbende vanaf het hoofd naar beneden”* of *“langs het hoofd”* (κατα kata = over, langs) kan een beschrijving zijn van het bedekken van het hoofd met een hoofddoek of een טלית Talit [gebedsmantel]. Joodse mannen dragen immers vanouds tijdens het bidden een gebedsmantel over hun hoofd. Het bekende Joodse gebruik om het hoofd ook met een כיפה Kipa te bedekken, is voor de gewone mannen uit het volk, die niet het priesterambt bekleden, waarschijnlijk van later datum. Het ontstaan van de kipa ofwel het keppeltje als hoofddeksel voor alle Joodse mannen is niet duidelijk, maar des te duidelijker is het gebruik en de reden ervan. Het woord komt oorspronkelijk niet uit het Hebreeuws, maar uit het Jiddisch en is afgeleid van het Duitse woord “Kappe” of “Käppchen”, maar ook het Griekse woord Kephālē kan men hierin herkennen, want het doel van de Kipa is het bedekken van het hoogste punt van de man, namelijk de kruin op zijn hoofd. Hier geldt de regel, dat, wat men van binnen gelooft, het van buiten toont. Wat gelooft de Jood? Wel, dat er iemand is die boven hem staat, die groter en belangrijker is. En wie staat er boven de mens? De Eeuwige, de Schepper, Hij die de veroorzaker is van al wat leeft, groeit en ademt. Daarom hoort binnen het orthodoxe Jodendom dan ook iedereen een hoofdbedekking te dragen: de mannen een hoed, keppeltje en gebedsmantel en de vrouwen een pruik, sluier of hoofddoek, want volgens de rabbijnen staan zij allen onder G'd en zijn afhankelijk van Hem. De hoofdbedekking is voor de Joodse man dus een uiterlijk teken van onderwerping aan G'd en verootmoediging. Dat lijkt op zich niet verkeerd, maar waarom keurt Sha'ul, die zelf van huis uit een orthodoxe Jood was, dit gebruik dan af? Waarom mogen messiasbelijdende Joodse mannen en gelovigen uit de volken tijdens het gebed juist géén bedekking over hun hoofd laten hangen? Dat komt, omdat Yeshua zelf de bedekking van ons heeft weggenomen: *“Ja, tot heden toe ligt, telkens wanneer Moshe (d.w.z. de Tora) voorgelezen wordt, een bedekking over hun hart, maar telkens wanneer iemand zich tot de Eeuwige bekeerd heeft, wordt de bedekking weggenomen.”* (2 Korinthiërs 3:15-16). Sha'ul heeft het hier weliswaar over de bedekking van het hart, maar zoals ik reeds eerder zei, wordt door de hoofdbedekking de hartsgesteldheid zichtbaar gemaakt. Als Yeshua in ons hart is gekomen, dan mogen wij ook naar buiten toe laten zien, dat wij geen slaven meer zijn, maar vrije kinderen van de Heer zijn geworden: *“Die Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen G'ds zijn. Zijn wij nu kinderen, dan zijn wij ook erfgenamen: erfgenamen van G'd, en mede-erfgenamen van de Mashiach; immers, indien wij delen in Zijn lijden, is dat om ook te delen in Zijn verheerlijking”* (Romeinen 8:16-17). De gelovige man is het beeld en de heerlijkheid van G'd. Dat is niet gering en wil zoveel zeggen als: de man behoort op aarde de zichtbare vertegenwoordiger van de Allerhoogste te zijn. Hij behoort daarom ook de kenmerken en eigenschappen van Zijn wezen te vertonen, als het ware uit te stralen. Uitgaande van het principe dat G'd de Vader het hoofd is van Yeshua, en Yeshua het hoofd is van iedere gelovige man, redeneerde Sha'ul dat wanneer een man in de samenkomst van de gemeente zijn lijfelijke hoofd onteert door te bidden met een gebedsmantel over zijn hoofd, hij tevens zijn geestelijk hoofd, de Mashiach, te schande maakt. Begrijp mij a.u.b. goed: natuurlijk mogen messiasbelijdende Joden in gehoorzaamheid aan de inzettingen van de Tora een Talit met de Tzitzit dragen, want de Eeuwige gaf daartoe immers zelf de opdracht, en ook een Kipa als zichtbaar teken van verbondenheid met het Joodse volk, waar zij er deel van uitmaken, dus als een stukje eigen identiteit, maar bij het uitspreken van een T'fila [gebed], een N'vua [profetie] of een B'racha [zegenspreuk] mogen zij de Talit uiteraard niet over het hoofd trekken zoals de orthodoxe Joden doen, want nergens in de Tora staat dat de Eeuwige daartoe de opdracht gegeven zou hebben. Dat kan ook niet, want het bedekken of versluieren van het gezicht is in het Midden-Oosten vanouds iets zeer vrouwelijks, maar in de gehele zichtbare schepping is er geen wezen waaraan de gelovige man ondergeschikt zou zijn: *“Of weet gij niet, dat de heiligen de wereld zullen oordelen? Weet gij niet, dat wij over engelen oordelen zullen?”* (1 Korinthiërs 6:2-3). Daarom mag hij tijdens het bidden geen bedekking over zijn hoofd laten neerhangen. Indien hij in deze zichtbare wereld dit wel zou doen, dan zou hij zijn onzichtbare hoofd in de hemel, Yeshua, onteren! En weet u ook waarom? Omdat hij

daardoor de indruk zou geven dat hij naast Yeshua nog aan een ander hoofd onderworpen zou zijn!!! Voor de vrouw ligt dat echter anders, want haar hoofd is de man. Zij moet juist wél een hoofddoek of sjaal dragen als zij hardop, in het bijzijn van anderen, bidt of profeteert. Zij geeft daarmee te kennen dat zij haar positie ten opzichte van de man ook dan niet prijsgeeft, wanneer zij iets doet wat eigenlijk de man behoort te doen, want als het om bidden in het openbaar gaat, staat alléén voor de mannen in 1 Timothéüs 2:8 het voorschrift, dat zij dit op elke plaats met opgeheven handen moeten doen.

Verzen 5 en 6: “Maar iedere vrouw, die blootshoofds bidt of profeteert, doet haar hoofd schande aan, want zij staat gelijk met ene, die kaalgeschoren is. Want indien een vrouw zich het hoofd niet dekt, moet zij zich ook maar het haar laten afknippen. Doch indien het een schande is voor een vrouw, als zij zich het haar laat afknippen of zich kaal laat scheren, dan moet zij zich dekken.”

Nadat Sha'ul over het verkeerde gedrag van sommige mannen had gesproken, die met gedekt hoofd baden, werd nu dat van sommige vrouwen behandeld, die juist met ongedekt hoofd in het openbaar gingen bidden en profeteren, hetgeen hij hier dus afkeurde! Om dit goed te kunnen begrijpen moet men zich realiseren, dat gesluierd te zijn of een hoofdbedekking te dragen in oosterse landen een teken van schaamte of van onderwerping is, in tegenstelling met onze westerse gewoonten, waar het blootshoofds zijn onderwerping beduidt en het gedekte hoofd meerderheid en gezag. Zo is het hier in Europa bijvoorbeeld een teken van respect en waardering om de hoed af te doen voor een meerdere. Denk maar aan de bekende uitdrukking: “Petje af!” als je heel erg onder de indruk bent van iemand, die iets bijzonders gepresteerd heeft. Als wij dit verschil van beleving in het achterhoofd houden, zullen we beter begrijpen, wat Sha'ul hier bedoelde, want de hele Bijbel is immers geen westers, maar een oosters boek! Zo moeten wij ook rekening houden met het feit, dat volgens hoofdstuk 14:34 en 1 Timothéüs 2:12 het aan vrouwen eigenlijk in het geheel al niet toegestaan is om in de samenkomsten te spreken. Door sommigen wordt dit zonder uitzondering opgevat, zodat ook een door de Heilige Geest geïnspireerde vrouw zou moeten zwijgen, maar uit hoofdstuk 11:5 blijkt duidelijk, dat Sha'ul hier het hardop bidden niet verboden heeft, maar alleen de wijze afkeurde, waarop het gedaan werd. Dus hoewel een vrouw de gemeente niet mag leiden en onderwijzen en prediken, heeft zij wel de vrijheid om datgene uit te spreken wat zij door de Heilige Geest krijgt ingegeven, maar als een vrouw door het voorgaan in gebed, het leiden van de zangdienst of het uitspreken van een profetie dus toch op de voorgrond komt, dan zal zij haar hoofd moeten bedekken om niet de indruk te wekken dat zij de positie van de man inneemt. En het schijnt dat sommige vrouwen in de gemeente van Korinthe dit dus heel bewust niet deden. De achterliggende reden voor deze vrouwen om met ongedekt hoofd in de samenkomst te bidden, was waarschijnlijk dat zij dit als een uiting van vrijheid en geestelijke rijpheid beschouwden. Sha'ul keurde dit gedrag af op een wijze die geen misverstand toelaat en schreef in zijn brief, dat als een vrouw de hoofdbedekking, het teken van haar onderwerping afwerpt, zij zich dan meteen ook maar het lange haar zou kunnen laten afknippen en het kort dragen zoals de mannen, of het hoofd maar helemaal laten kaalscheren, want dan is er toch al niets vrouwelijks meer aan. Dat zou dan in zekere zin het bewijs zijn dat ze begerig is de door G'd zelf ingestelde posities van man en vrouw te veranderen; want dat was de fout van deze profetessen in de gemeente te Korinthe. Door zonder hoofddoek te bidden deden zij iets, dat alleen aan de man is toegestaan en maakten aanspraak op iets, dat dus tot het andere geslacht behoort, maar de seksen mogen niet van plaats wisselen, ook nu niet! De orde, waarin de g'ddelijke wijsheid mensen en dingen geplaatst heeft, is de beste en meest geschikte. Aangezien een korte mannelijke haarstijl in de Bijbel voor een vrouw als schandelijk wordt gezien, concludeerde de apostel dat de vrouw dus toch maar beter bij het bidden en profeteren de gebruikelijke haardracht en hoofdbedekking kan dragen. Het is belangrijk, dat wij ons steeds blijven realiseren dat het met de taakverdeling in de gemeente, de hoofdbedekking en de kleding gaat om ieders officiële plaats in de schepping. De plaats van het openbaar optreden in en leiding geven aan de gemeente is die van de man. De vrouw heeft een meer teruggetrokken plaats, en dit heeft niet Sha'ul [Paulus] of enig ander man bepaald, maar G'd zelf en daarom behoort dan ook elke gelovige vrouw die G'ds Woord serieus neemt, een gezindheid te hebben, die in overeenstemming is met haar positie, en niets te doen dat lijkt op aanmatiging of ruiling van plaats. Dat geldt natuurlijk ook voor de man. Wij moeten daarom ook in kleding en gewoonten alles vermijden wat Yeshua oneer kan aandoen en onze relatie met G'd kan verstoren. Ook al is het gevoel voor kleding en haardracht in onze tijd en cultuur veelal anders dan in bijbelse tijden en streken, dan mag dit toch geen excuus zijn om

maar te doen alsof de bijbelse opvattingen hierover voor ons niet meer zouden gelden. Maar niets is minder waar. Het principe van een al onder het Oude Verbond door G'd ingesteld onderscheid in het voorkomen en uiterlijk van man en vrouw, dat hier in het Nieuwe Testament door Sha'ul [Paulus] wordt bevestigd, is onveranderlijk en blijft onverminderd van kracht! Dit moet dan ook zichtbaar zijn in de wijze waarop men zich kleedt: De Bijbel, het Woord van G'd, is hierover heel duidelijk *“Een vrouw zal geen mansklederen dragen en een man geen vrouwenkleed aantrekken, want ieder die deze dingen doet, is de Eeuwige, uw G'd, een gruwel.”* (דְּבָרִים D'varim [Deuteronomium] 22:5). *In het Boek staat het zo: “Een vrouw mag geen mannenkleden dragen en een man geen vrouwenkleden. Dat is iets gruwelijks in de ogen van de Eeuwige, uw G'd!” en in de Groot Nieuws Bijbel: “Het is vrouwen verboden zich als man te kleden. Het is mannen verboden vrouwenkleden te dragen. Van wie zo iets doet, heeft de Heer, je G'd, een diepe afschuw.”* - Deze en andere voorschriften uit de Tora lijken wel zeer geringe en achterhaalde zaken en de meeste christenen bemoeien zich daar dan ook gewoonlijk niet mee. En toch zijn betekenis en strekking van deze geboden, die klein schijnen, van zulk een aard, dat zij niettegenstaande die kleinheid, gevonden worden onder de dingen van G'ds heilige Wet, die Hij zelf en niemand anders voor ons geschreven heeft, en dus groot door ons geacht moeten worden. Wat G'd, de Eeuwige hier voorschrijft, werd zelfs bij de heidense volken in ere gehouden, die nooit de Bijbel hebben gelezen, want ook bij de Indianen, Afrikanen, Papoea's etc. is er vanouds een duidelijk zichtbaar verschil in haardracht en kleding tussen de beide geslachten. Het is daarom des te pijnlijker dat juist westerse gelovigen, die bij wijze van spreken de bijbelse normen en waarden van kleins af met de paplepel hebben mee gekregen, zich in dit opzicht zo weinig hiervan aantrekken, want het is duidelijk dat Sha'ul hier bedoelde dat niet alleen onder de Joden, maar ook onder de Griekse gelovigen het door de Eeuwige gegeven onderscheid tussen de man en de vrouw zichtbaar blijft. Misschien lijkt het allemaal wat overdreven dat er zoveel aandacht besteed wordt aan het wel of geen hoedje, hoofddoek of gebedsmantel over het hoofd, maar toch is het echt van groot belang, en wel omdat G'd zelf het zegt! Wij kunnen en mogen Zijn geboden niet zomaar achteloos opzij schuiven! G'd wil, dat de gelovige vrouw de man erkent als haar hoofd, zoals Yeshua ook het hoofd is van de gemeente. Hij wil dat wij Hem gehoorzamen en Hij hoefde niet uit te leggen waarom Adam en Chava [Eva] van de verboden vrucht moesten afblijven. Hij had het gezegd en dat was voldoende om er niet van te eten. G'd wil erkend worden in wat Hij zegt en daaraan verbindt Hij zegen, maar die zegen verspelen wij als wij niet naar Hem willen luisteren, zoals ook Adam en Chava [Eva] destijds de zegen hebben verspeeld. Gezien het feit dat G'ds Woord tijdloos is en bindend voor de gelovigen van alle tijden en alle volken moeten wij ons niet laten wijs maken dat de bijbelse opvattingen over de ondergeschikte positie van de vrouw ten opzichte van de man tijd- en cultuurgebonden zouden zijn, en evenmin mogen wij ons laten aanpraten, dat door het Nieuwe Verbond de door G'd gegeven Wet met al haar voorschriften en geboden buiten werking zou zijn gezet. In יוֹחָנָן אֵלֶף [1 Johannes] 2:3-4 lezen wij juist het tegenovergestelde: *“En hieraan onderkennen wij, dat wij Hem kennen: indien wij Zijn geboden bewaren. Wie zegt: Ik ken Hem, en Zijn geboden niet bewaart, is een leugenaar en in die is de waarheid niet”*.

Verzen 7 t/m 9: “Want een man moet het hoofd niet dekken: hij is het beeld en de heerlijkheid G'ds, maar de vrouw is de heerlijkheid van de man. Want de man is niet uit de vrouw, maar de vrouw uit de man. De man is immers niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om de man.”

De man is het beeld en de heerlijkheid van G'd, de zichtbare vertegenwoordiger van de heerschappij en het glorieus gezag, dat de Eeuwige over de wereld heeft. Dat is niet gering! De heerlijkheid van G'd, in het Grieks δόξα Θεου doxa Theou, wil zeggen “dat wat G'd verheerlijkt, dat wat Hem tot eer strekt”. Het is de man, die aan het hoofd van de lagere schepping gesteld is, en daarom draagt hij de gelijkenis van G'd, die dan ook van hem verwacht dat hij de kenmerken en eigenschappen van Zijn wezen vertoont. De vrouw is op haar beurt δόξα ανδρος doxa andros, de heerlijkheid van de man, omdat zij uit en om hem werd geschapen. Zij is zijn vertegenwoordigster. Dat wil niet zeggen dat zij niet ook de vertegenwoordigster van G'd zou zijn, maar zij is het wel in de tweede plaats. Zij is het beeld G'ds, voor zover zij het beeld van de man is; want de man is niet uit en omwille van de vrouw geschapen, maar de vrouw uit en omwille van de man. De man is eerst geschapen, en tot hoofd van de aardse schepping gesteld, en de vrouw is gemaakt uit de man; een afschijnsel van zijn heerlijkheid; de meerdere van alle aardse schepselen, maar in onderwerping aan haar man, en die eer ontlenende aan

hem, uit wie zij gemaakt werd tot zijn hulp (בראשית B'reshit [Genesis] 2:18-24). Dat betekent natuurlijk niet, dat een man zijn vrouw nooit hoeft te helpen. Integendeel! Hij zal haar uit liefde helpen zoveel en waar hij maar kan. Maar dat verandert niets aan het feit, dat de volgorde waarin, de wijze waarop en de reden waarom G'd man en vrouw heeft geschapen, een zekere rangorde inhoudt, en die moeten wij goed vasthouden omdat er krachten aan het werk zijn die de g'ddelijke scheppingsorde willen omdraaien. Chava [Eva] is geschapen ter wille van Adam en niet andersom, maar in de wereld om ons heen wint de emancipatiebeweging steeds meer terrein, óók in de kerk! Men wil breken met deze verzen uit G'ds woord, en dat lukt aardig, want als je goed om je heen kijkt zie je steeds vaker dat de vrouw het hoofd van de man lijkt te worden, vooral hier in Nederland! Dat dit in de wereld gebeurt, is niet vreemd, maar het feminisme heeft helaas ook haar invloed op de gelovigen, denk maar aan de feministische theologie. In vers 5 van dit hoofdstuk uit de brief aan de Korinthiërs heeft Sha'ul daarom ook zo nadrukkelijk geschreven dat een vrouw die ongesluiert of zonder hoofddoek bidt, haar hoofd, de man, schande aandoet. Maar hier in vers 7 staat het met betrekking tot de man precies andersom, want reeds in vers 4 hebben wij gelezen dat een man evenzo zijn hoofd, Yeshua, schande aandoet als hij tijdens het bidden wél zijn gebedsmantel als een sluier over het hoofd en over zijn gezicht getrokken heeft. In de NBG-vertaling komt dat helaas niet zo duidelijk naar voren, want daar staat slechts: *"Een man moet het hoofd niet dekken"*, maar eigenlijk staat er in de grondtekst: *"Een man moet het hoofd niet verbergen!"* Het hier gebruikte Griekse woord κατακαλυπτω Katakalypto betekent namelijk niet gedeeltelijk bedekken, maar volledig bedekken, verbergen, verstoppen, versluieren. Sha'ul wil hiermee dus zeggen, dat een man zijn hoofd niet voor Yeshua moet verstoppen en versluieren, want hij is geen vrouw, maar hij is het beeld en de heerlijkheid van G'd! Sha'ul keurt hier dus niet het dragen van een keppeltje tijdens het bidden af, laat ik daar even duidelijk over zijn! In de oorspronkelijke versie van deze studie heb ik helaas wel die indruk gewekt door de Kipa in deze kwestie geheel buiten beschouwing te laten, uitgegaan van de foutieve veronderstelling dat deze pas sedert de middeleeuwen in gebruik zou zijn geweest. Ik heb derhalve mijn commentaren op de verzen 4 en 7 in deze bijbelstudie op dit punt grondig herzien, want ik had daar geen vrede mee omdat de Tora duidelijk voorschrijft dat een Kohen [priester] altijd een hoofdbedekking moet dragen en ook wij als nieuwtestamentische gelovigen een koninklijk priesterschap worden genoemd. Als de Eeuwige in Zijn Woord nadrukkelijk zegt dat de priesters met onbedekt hoofd geen g'dsdienstige handelingen mochten verrichten, dan lijkt het mij niet logisch dat Sha'ul ons opgedragen zou hebben om dit nu wél te doen! Neen, Sha'ul heeft nooit beweerd dat mannen geheel blootshoofds mogen bidden in de samenkomst, maar er slechts op gewezen dat het onbetamelijk is om tijdens het gebed het hoofd te verbergen onder een Talit of hoofddoek. En juist dat laatste levert nogal enige verwarring op als men de Tora op dit punt naslaat in de NBG-vertaling. Daar lezen wij namelijk: *"Voor de zonen van Aharon [Aäron] zult gij onderklederen maken en gij zult voor hen gordels maken, en hoofddoeken zult gij voor hen maken tot een prachtig sieraad. Dan zult gij daarmede uw broeder Aharon en zijn zonen bekleden en hen zalven, wijden en heiligen, zodat zij voor Mij het priesterambt bekleden kunnen."* - *"Gij zult hen omgorden met een gordel, Aharon en zijn zonen, en hun de hoofddoeken ombinden, en zij zullen het priesterambt hebben tot een altoosduurende inzetting; zo zult gij Aharon en zijn zonen wijden."* (שמורת Sh'mot [Exodus] 28:40-41 en 29:9).. *"En Moshe [Mozes] deed de zonen van Aharon naderen, bekleedde hen met een onderkleed, omgordde hen met een gordel en bond hun hoofddoeken om, zoals de Eeuwige Moshe geboden had."* (ויקרא Vayiqra [Leviticus] 8:13). Blijkbaar droegen de priesters dus toch wel hoofddoeken, als wij tenminste van de NBG-vertaling moeten uitgaan. Maar gelukkig hoeven wij dat niet te doen, want er zijn nog genoeg andere vertalingen die wij ook kunnen raadplegen. Zowel de Staten- alsook de Luther-vertaling hebben het namelijk helemaal niet over hoofddoeken, maar over mutsen, en dat is niet hetzelfde. Maar wie heeft er nu gelijk? Is dat niet tegenstrijdig? Ja en nee! Weet u, de orthodoxe Chumash-vertaling verschaft ons hierin iets meer duidelijkheid, want de vertaler Yitzchaq Dasberg heeft het in שמורת Sh'mot [Exodus] 28:40-41 namelijk over *"tot mutsen gevouwen hoofddoeken"* en 29:9 vertaalt hij met: *"hoofddoeken als mutsen omwinden"*. Ik vind derhalve dat de Chumash van alle vertalingen de meest duidelijke omschrijving weergeeft van het Hebreeuwse woord מגבעות Mig'baot dat in de grondtekst staat, want een מגבעה Mig'ba'a was namelijk inderdaad een soort primitieve prototype van de huidige Kipa en niet een neerhangend hoofddoek zoals de NBG-vertaling suggereert en volgens het woordenboek betekent מגבעת Mig'ba'at tegenwoordig zelfs "hoed" in het moderne Hebreeuws. De gewelfde

vorm van de מגבעה Mig'ba'a vinden wij terug in de stam van het woord גבעה Gib'a, hetgeen "heuvel" betekent. Het keppeltje lijkt ook inderdaad op een klein heuveltje en wij hebben bovendien weinig fantasie voor nodig om bij het horen van het woord Gib'a onmiddellijk aan Kipa te denken. Als wij het keppeltje omdraaien dan lijkt het overigens op een kommetje, en ook dat woord is in het Hebreeuws afgeleid van dezelfde woordstam: גביע Gebiya. Wij mogen dus hieruit concluderen dat de priesters in de tempel een soort muts of kapje droegen, dat men zonder meer een primitieve voorloper van onze Kipa zou kunnen noemen. De hogepriester droeg daarentegen een tulband. Interessant is overigens, dat zowel deze tulband alsook de Kipa, die deel uitmaakten van de linnen priesterkleding, beslist niet buiten de tempel gedragen mochten worden, wat blijkt uit de volgende voorschriften: *"Wanneer de priesters binnenkomen, dan zullen zij niet uit het heiligdom naar de buitenste voorhof gaan, dan nadat zij daar hun klederen hebben afgelegd, waarin zij dienst hebben gedaan, want die zijn heilig. Zij zullen andere klederen aantrekken en dan mogen zij naderen tot de ruimte die voor het volk bestemd is. - En wanneer zij uitgaan naar de buitenste voorhof tot het volk, dan zullen zij hun klederen waarin zij dienst gedaan hebben, uittrekken en die neer leggen in de vertrekken van het heiligdom, en andere klederen aantrekken, opdat zij door hun klederen het volk niet heiligen."* (יחזקאל Yechezq'el [Ezechiël] 42:14 en 44:19). Ik ben daarom van mening dat ook wij als messiasbelijdende gelovigen de Kipa uitsluitend dienen te dragen als wij g'dsdienstige handelingen verrichten in de sjoel of in een huissamenkomst, maar niet op straat of op kantoor. Maar om terug te keren naar ons eigenlijk onderwerp: de uitspraak van Sha'ul in de verzen 4 en 7 van 1 Korinthiërs 11 is dus niet in strijd met de Tora, want hij keurt daarin slechts het over het hoofd getrokken Talit of het dragen van een neerhangend hoofddoek af tijdens het bidden en niet het dragen van een tot een muts gevouwen hoofddoek, wat juist door de Eeuwige wordt opgedragen om te doen! Volgens de Tora moeten wij mannen ons hoofd wel bedekken met een Kipa, maar wij mogen het volgens Sha'ul niet verbergen onder een Talit!

Vers 10: "Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd hebben vanwege de engelen."

In tegenstelling tot de orthodoxe synagoge heeft de vrouw in de messiasbelijdende gemeente de vrijheid om in de samenkomst te bidden of te profeteren mits zij het teken van deze bevoegdheid, dat haar tevens van de man onderscheidt, op het hoofd heeft. Dat de vrouw een macht op haar hoofd behoort te hebben wordt echter tegenwoordig echter vaker ervaren als een last dan als een voorrecht. Hier wordt de hoofdbedekking "een macht" genoemd, omdat het een teken is van het gezag waaronder zij staat, want ook al ziet G'd op de eerste plaats de hartsgesteldheid aan, maar Hij heeft ook zichtbare tekenen gegeven, waaraan de engelen kunnen zien of iemand wel of geen rekening wil houden met Zijn geboden en verboden. De vrouw moet derhalve ook een hoofdbedekking dragen vanwege de engelen, dat wil zeggen vanwege de door G'd ingestelde scheppingsorde waarover Zijn engelen waken (1 Kor. 4:9, 1 Tim. 5:21 en Hebr. 1:14). Deze engelen zien toe op de goede orde in het Koninkrijk van G'd en voor hen is dan de hoofdbedekking bij het bidden en profeteren het zichtbare bewijs, dat de vrouw daarbij op geen enkele wijze de plaats van de man wil innemen. Het gaat dus niet om iets wat cultuurgebonden zou zijn, zoals men vaak beweert.

Verzen 11 en 12: "En toch, in de Eeuwige is evenmin de vrouw zonder man iets, als de man zonder vrouw. Want gelijk de vrouw uit de man is, zo is ook de man door de vrouw; alles is echter uit G'd."

Man en vrouw werden geschapen om tot een zegen voor elkaar te zijn en dat zij beiden in onderlinge harmonie de Eeuwige mogen dienen. Gelijk het de wil van G'd is dat de vrouw haar plaats weten zal, zo is het ook Zijn wil, dat de man zijn macht niet misbruiken zal. Wanneer zij zich dat beiden bewust zijn, in alles rekening houden met G'ds geboden en het verlangen hebben om niet besmet door de tijdgeest de spoedige wederkomst van Yeshua te verwachten, zal het juiste evenwicht in hun onderlinge verhouding geen problemen geven, maar juist vrede en harmonie in het huwelijk en in de gemeente tot gevolg hebben. G'd heeft het in Zijn liefdevolle voorzienigheid zó bepaald, dat "in HEM" de één niet zonder de ander kan.

Verzen 13 t/m 15: "Oordeelt zelf: is het voegzaam, dat een vrouw met ongedekten hoofde tot G'd bidt? Leert de natuur zelf u niet, dat, indien een man lang haar draagt, dit een schande voor hem is, doch dat, indien een vrouw lang haar draagt, dit een eer voor haar is? Immers het haar is haar tot een sluier gegeven."

Lang haar en hoofdbedekking staan in de Bijbel in nauw verband met elkaar, want beiden zijn tekenen van onderworpenheid en het afzien van bepaalde rechten en om deze reden mag een man geen lang haar hebben. Een uitzondering hiervoor vinden wij echter bij de nazireeërs zoals Shim'shon [Simson] en Yochanan haMatbil [Johannes de dooper]. Het lange haar van de vrouw is daarentegen voor haar een sieraad, een natuurlijke bedekking. Lang haar dragen is haar eer en geeft haar schoonheid. Zelfs als in een hedendaagse samenkomst een vrouw geen verdere hoofdbedekking zou dragen, dan zou het lange haar zelfs ruim voldoende zijn om op een eervolle wijze voor het aangezicht van de Eeuwige te verschijnen, omdat het haar als een natuurlijke sluier is gegeven en omdat zij daarmee blij geeft van ingetogenheid en toewijding zowel aan haar man alsook aan Yeshua. Maar een vrouw die vanuit een vermeende christelijke vrijheid helemaal zonder hoofdbedekking en zelfs ook nog met heel kort geknipt haar in de gemeente bidt of profeteert, zal zich door haar uiterlijk voor G'ds engelen te schande maken, want het aan deze richtlijnen ten grondslag liggende g'ddelijke principe van gepastheid en onderscheid in sekse blijft onveranderlijk!

Vers 16: “Maar, indien het er iemand om te doen is gelijk te hebben, wij hebben zulk een gewoonte niet, en evenmin de gemeenten G'ds.”

Sha'ul [Paulus] wist eigenlijk al, dat hij niet iedereen met zijn bijbelse argumenten kon overtuigen. Daarom zei hij in feite het volgende: “Wie zin heeft om daar ruzie over te maken, moet het maar zelf weten. Wij hebben in elk geval zoiets nooit eerder geaccepteerd en het is ook niet de gewoonte in de overige gemeenten, dat vrouwen helemaal zonder hoofdbedekking bidden of profeteren in de samenkomsten. Man en vrouw hebben beiden een eigen plaats, die niet verwisselbaar is. Het is belangrijk deze principes van G'd ook vandaag toe te passen. Want in onze gemeenten moeten niet mensen het laatste woord hebben, maar G'd, de Eeuwige, die ons geschapen heeft! Man en vrouw moeten daarom ook in de gemeente van vandaag zó bezig zijn dat ze het Evangelie, dat tijdloos is, niet in diskrediet brengen. Daarom moeten we ons niet laten beïnvloeden door normen die in de moderne samenleving algemeen zijn, maar ons eenvoudig houden aan G'ds Woord, dat ons oproept om hier niet aan mee te doen: *“Maar gij geheel anders: gij hebt de Mashiach leren kennen!”* lezen wij in Efeziërs 4:20.

Werner Stauder